

Kördüğüm benden ibaret Evrım Altuğ

Pek az sergiye nasip olabilecek bir keder içeriyor Ayça Telgeren'in son sergisi. Son günü 15 Şubat'a kadar bitmeyi, parçalanmayı, etrafa dağılmayı, sizinle "haram"laşmayı büyük bir mahremiyet ve dışıl bir metanetle bekliyor gibi...

Birkaç yıl önce gezdiğim Louvre Abu Dhabi müzesinde, görme özürlüler için hazırlanmış, müzede yer alan ve müze mimarisinin de içine dahil edildiği, kimi "başlıca" kültür ve sanat "obje"lerinin üç boyutlu yorumlarını, Braille alfabesiyle özetleri refakatinde görmüş, diyelim ki Kleopatra'nın baş heykeli gibisinden, onlara ben de dokunma fırsatı bulmuş ve şunu düşünmüştüm: "Kim bilir, gözlerimizle dokunduğumuzu sandığımız ne kadar çok şeye, sırf baktığımızla yetindiğimiz için sahiden temas etmekten vazgeçiyor, kaçıyor, kaçınıyor veya umursamıyoruz. "

Bir şeye bakarken onu sahiden görmeye başlamak, insanın kendi kendiyile tuttuğu, kendi kendine tutunduğu bir balık-olta ilişkisini andırıyor sanki. Bu, sürekli maruz kaldığımız nice sınavda, "öteki"nden gözlerimizle geçmeye yeltendiğimiz o sorgu sualsiz dürüstlükteki gönül köprüsünde ve nice adli sorgu esnasında da başımızdan geçen, sıradanlaşan yabancıllıkta bir tecrübe. Ya gören, ya da görülenin kazandığı, yaşam kadar bencil, ölüm kadar unutkan bir eylem(-ce).

Günümüzde, en dokunaklı imge karşısında bile dijital *Alzheimer*'dan mustarip halimizde, en dokunaklı imge, tını ve kelime karşısında ne kadar önyargılı ve nobran davrandığımız, ortada. Dünyadan yağmaladığımız nice görüntünün görgüsüz tekila sarhoşluğunda, sinir sistemimiz çökünceye kadar sabretmeyi bile maharet sanıyoruz. Bu münferit koşullar altında, İstanbul Tepebaşı'nda yer alan Galerist'te 15 Şubat'a dek izlenen Ayça Telgeren sergisine girdiğimde, hissettiğim kimi durumları sizinle paylaşmak istiyorum.

Telgeren'in dördüncü kişisel sergisi, ikili bir duygu-durumu bünyesinde barındırıyor sanki. Psikiyatride buna Bi-polar Bozukluk da deniyor. Evet evet biliyorum, kişi baktığı her şeyde önce peşin hükümle kendisini görmeyi de, ona mevcudiyetin ehliyetini kendi egosu üzerinden vermeyi de pek bir biliyor. Ancak ben mevzuyu, bu kavramın "hasta-doktor" totalitarizmi veya narsisist iktidarı üzerinden değil, Telgeren'in "Dünyaya getirdiği", bize elleri, gözleriyle armağan ettiği bünye, ruh ve artık çoktan yaratıcı-üreticisi nezdinde madde olmaktan manâ olmaya, varlık olmaya evrilen yapıtlarının potansiyelleri adına telaffuz etmeyi daha doğru buluyorum.

Telgeren'in sergisindeki bedenlerin yüzlerini, gözlerini, sergiyi gezen her bir izleyici tamamlarken, aynı anda da onları tekrar tekrar paramparça edip kendine imkânsızlaştırıyor. Sergi, hem zirvenin, hem de dibin tadını çıkarıyor, ikisine de hak ettiği deneyimi, durun, siz birbirinizdensiniz dercesine, içindeki kadın ve erkek cüsseleri gibi düğümledikçe, bölüştürüyor.

Bu tıpkı, zaten heykellerinin de, yerleştirme, desen ve kolajlarının da bize çılgık çılgılığa sustukları gibi, kan ter içinde sevişen iki varlığın, birbirine koşarak, art arda birbirinden geçmeye, doyumsuzca kalkışmasına benziyor. Bu yüzden olacak ki, sanatçının

heykelleri bir süre sonra gezdiğinizde etrafında tutkuya aç akbabalar gibi dört döndüğünüz sevgi besinlerine bürünüyor.

Babacan bir tebessümle, Sevgili Abidin Dino'nun *Eller ve Parmaklar*'ının ruhunu yâd eden bir sergi, Telgeren'in *Tenden Daha Yakın* sergisi: Tanık olduğumuz bu bedendüğümün, elinde olmadan birbirine "aynı demde, aynı terde" gayrı düşen bu göğüs uçları, klitorisler, penisler, göbük delikleri ve parmakların, hani cüret edip sadece bir değsek, ta dibinde arzuya boğulacağımız berrak, durgun tenlerin, dokunmaktan, hafızalarda artık iyice coğrafyalaşmış cüsselerin ölümlü, ölümcül, kördüğüm bileşkesi. Gördüğüm, kördüğüm, gözü kapalı inandığım bu, neyse ki...

Pek az sergiye nasip olabilecek bir keder içeriyor, Ayça Telgeren'in sergisi. Son günü 15 Şubat'a kadar bitmeyi, parçalanmayı, etrafa dağılmayı, sizinle 'haram'laşmayı büyük bir mahremiyet ve dişil bir metanetle bekliyor gibi.

Bu sergide maruz kaldığımız, belki de az olandaki o katlanılmaz ele avuca sığmaz ve anlatılmaz çokluğun ta kendisi. Hepimizin midelerindeki o metrelerce bağırsak gibi içinde mahpus eden, bağırsak bir türlü, bağırsak ayrı türlü dedirten, depresifliği mertebesinde samimi, organik ve inorganik içtenlikte bir yaratıcılık sindirimi ve dünyaya kendini kusma, doğurma eylemi.

Sözcüğün dile, onun sözlüğe emanet ettiği şu edebî tabirde olduğu gibi, "insanın ta damarına basan" narinlikte, kılcal tizlikte sağır edici dobralıkta bir sergi, Telgeren'in sergisi. Misal, sanatçının kendi saç ve kumaş mendili belleğinize, vicdanınıza emanet ettiği *Sonsuz* isimli *eller* kompozisyonu, ya da yazı boyu cahilane gevelediğim, beton soyut-figüratif işleri, *Baharın İlk Günü*, *Baharın Son Günü*, ya da *Muğlak* gibi.

Telgeren'in işlerinde, sabrın ve tutarlılığın yeri çok değerli. Küratör Elâ Atakan'ın tutarlı bir cimrilikle eserlere varlık -nefes- (t)üreme alanı ayırarak bizimle paylaştığı "sayıda az", "oradalıkta" sonsuz yapıtlarındaki bereketli nezaketin altından, huzursuz bir varoluş fayı geçiyor, çünkü.

Alelaide betona sunî teneffüsü utandırırçasına canhıraş bir eforla ruh üfleyen, sergiyi gezen, asıl taş kesilen biz sefil insanları birbirine dokun(a)madığı için utandıran bu anaç, kadınsı, aynı anda da kişisel sergi, olanca yaşam hıncını içinde biriktirebildiği için, böylesine suskun ve tam da bu seviyede, alabildiğince ve verebildiğince samimi, şefkatli.

Ya da en azından ben, gezerken boğazımda düğümlenen bu sergide, kördüğüm neyse ona inanmış bulundum.

Kördüğüm benden ibaret. Gerisi tenlere, nice fanî kefarete.